

Informacja dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej z 10 lipca 2024 r. dotycząca prac nad informatorami o egzaminie ósmoklasisty i egzaminie maturalnym od roku szkolnego 2024/2025 oraz udostępnienia szkołom podstawowym i ponadpodstawowym materiałów do przeprowadzenia tzw. egzaminów próbnych w grudniu 2024 r.

W związku z informacją o skierowaniu do publikacji w Dzienniku Ustaw podpisanych przez Minister Edukacji, Panią Barbarę Nowacką, projektów rozporządzeń zmieniających podstawę programową kształcenia ogólnego dla 18 przedmiotów w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych¹ oraz w związku z procedowanymi rozporządzeniami² zobowiązującymi Centralną Komisję Egzaminacyjną do ogłoszenia – do 1 września 2024 r. – informatorów o egzaminie ósmoklasisty i egzaminie maturalnym przeprowadzanych od roku szkolnego 2024/2025, przedstawiam poniżej informację o zmianach, jakie w ww. egzaminach planuje wdrożyć Centralna Komisja Egzaminacyjna.

Informuję również, że informatory o egzaminie ósmoklasisty i egzaminie maturalnym z poszczególnych przedmiotów będą zamieszczane na stronie internetowej CKE począwszy od 1 sierpnia br. do 1 września br., w kolejności, w jakiej zostaną opracowane przez ekspertów. O kolejnych zamieszczonych informatorach będziemy Państwa regularnie informować na portalu X (@cke_pl).

Egzamin ósmoklasisty

Język polski

1. Nie planuje się zmian w formacie arkusza egzaminacyjnego stosowanego w latach 2021–2024:
  - 1) część pierwsza – dwa teksty (literacki i nieliteracki, z zastrzeżeniem że tekst literacki nie musi być fragmentem lektury obowiązkowej) oraz zadania do nich, w tym zadania dotyczące treści i problematyki lektur obowiązkowych
  - 2) część druga – wypracowanie; uczeń wybiera jeden temat spośród dwóch podanych w arkuszu; możliwe formy wypowiedzi: rozprawka, opowiadanie (formy obecne na każdym egzaminie ósmoklasisty od 2019 r.) oraz przemówienie (forma wskazana w *Informatorze* z 2017 r.).

¹ <https://www.gov.pl/web/edukacja/uszczuplone-podstawy-programowe--rozporzadzenia-podpisane>. Podstawa programowa dla szkoły podstawowej została ogłoszona w Dzienniku Ustaw z 5 lipca 2024 r.: <https://dziennikustaw.gov.pl/D2024000099601.pdf>.

² Rozporządzenie o egzaminie ósmoklasisty: <https://legislacja.gov.pl/projekt/12386053>; rozporządzenie o egzaminie maturalnym w Formule 2023: <https://legislacja.gov.pl/projekt/12386051>.

2. Zadania w pierwszej części arkusza mogą dotyczyć lektur obowiązkowych:
  - 1) z klas IV–VI: wyłącznie pozycji książkowych poznawanych w całości
  - 2) z klas VII–VIII: pozycji książkowych poznawanych w całości, krótkich utworów literackich poznawanych w całości oraz utworów literackich poznawanych we fragmentach.
3. W latach 2025–2028 w wypracowaniu uczeń będzie mógł się odwołać do dowolnej lektury obowiązkowej określonej w podstawie programowej z 2017 r. (a więc również do tych tekstów, które zostały wykreślone w podstawie programowej z 2024 r.). Lista lektur, do których zdający będzie mógł się odwołać, będzie zamieszczona w *Informatorze* oraz w każdym arkuszu egzaminacyjnym (jak dotychczas).
4. Maksymalna liczba punktów możliwych do uzyskania: 45 punktów (jak w latach 2021–2024).

Matematyka

1. Planuje się powrót do formatu arkusza egzaminacyjnego stosowanego w roku 2019 i 2020, tj.:
  - 1) 15 zadań zamkniętych (jak w latach 2021–2024)
  - 2) 6 zadań otwartych (w latach 2021–2024 w arkuszu były 4 zadania otwarte).
2. Maksymalna liczba punktów możliwych do uzyskania: 30 punktów (jak w roku 2019 i 2020).
3. Od roku 2025 r. w przypadku egzaminu ósmoklasisty z matematyki planuje się wdrożyć *e-ocenie*.

Język obcy nowożytny

1. Nie planuje się zmian w formacie arkusza egzaminacyjnego stosowanego w latach 2021–2024:
  - 1) pięć części arkusza: rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstów pisanych, znajomość funkcji językowych, znajomość środków językowych, wypowiedź pisemna
  - 2) odsetek punktów za rozwiązanie zadań otwartych: ok. 40%.
2. W części sprawdzającej umiejętność tworzenia wypowiedzi pisemnej – uczeń tworzy tekst w formie e-maila lub wpisu na blogu, o długości od 50 do 120 wyrazów.
3. Oczekiwany średni poziom biegłości językowej (zgodnie z podstawą programową z 2024 r.): A2 (A2+ w zakresie rozumienia tekstu).

Język polski na poziomie podstawowym

1. Maksymalna liczba punktów do zdobycia za rozwiązanie zadań w arkuszu egzaminacyjnym: 60 punktów (w tym 25 punktów za rozwiązanie zadań w teście *Język polski w użyciu* oraz w teście historycznoliterackim oraz 35 punktów za wypracowanie).
2. Test *Język polski w użyciu*: liczba tekstów, długość, format zadań, maksymalna liczba punktów do uzyskania za rozwiązanie zadań w tej części (10 punktów, w tym 4 punkty za notatkę syntetyzującą) – bez zmian.
3. Test historycznoliteracki:
  - 1) ze względu na wykreślenie z listy lektur obowiązkowych znacznej liczby tekstów, w teście historycznoliterackim znajdują się zadania z dwóch wymienionych poniżej grup okresów literackich:
    - a) starożytność (antyk i Biblia), średniowiecze, renesans, barok, oświecenie, romantyzm, pozytywizm – za rozwiązanie wszystkich zadań dotyczących tych okresów zdający będzie mógł uzyskać maksymalnie 7 punktów
    - b) Młoda Polska, 20-lecie międzywojenne, literatura wojny i okupacji, literatura lat 1945–1989 krajowa i emigracyjna, literatura po 1989 r. – za rozwiązanie wszystkich zadań dotyczących tych okresów zdający będzie mógł uzyskać maksymalnie 8 punktów
  - 2) zadania dotyczące lektur obowiązkowych będą dotyczyły wyłącznie tekstów wskazanych jako lektury obowiązkowe w podstawie programowej z 2024 r.
  - 3) wśród zadań będą mogły pojawiać się zadania oparte na tekstach, które nie są lekturami obowiązkowymi – do ich poprawnego rozwiązania wystarczy jednak zrozumienie i zinterpretowanie tekstu zamieszczonego w arkuszu egzaminacyjnym (bez odwołania się do znajomości tekstu w całości).
4. Wypracowanie:
  - 1) dwa tematy wypracowania do wyboru przez zdającego
  - 2) w obu tematach zdający ma obowiązek odwołać się do wybranej (dowolnej) lektury obowiązkowej; w żadnym z dwóch poleceń nie będzie wskazana lektura obowiązkowa (nie będzie wskazany tytuł)
  - 3) w latach 2025–2028 zdający będą mogli odwołać się w wypracowaniu (spełniając obowiązek odwołania się do lektury obowiązkowej) do wszystkich tekstów będących lekturami obowiązkowymi w podstawie programowej z 2018 r.; od roku 2029 – będą mogli odwoływać się wyłącznie do tekstów wskazanych jako lektury obowiązkowe w podstawie programowej z 2024 r. Lista lektur, do których zdający będzie mógł się odwołać, będzie

zamieszczona w *Informatorze* oraz w każdym arkuszu egzaminacyjnym (jak dotychczas)

- 4) rezygnacja z tematów zawierających utwór poetycki lub jego fragment, ale zdający nadal będzie mógł odwołać się w wypracowaniu do wybranego tekstu poetyckiego jako innego utworu literackiego
- 5) forma wypowiedzi: bez zmian, tj. np. rozprawka, szkic krytyczny, esej, przemówienie, list otwarty, artykuł, pod warunkiem że będzie to wypowiedź argumentacyjna
- 6) minimalna liczba wyrazów w wypracowaniu: 300
- 7) w kryteriach 4a, 4b i 4c – dopuszczalna liczba błędów jak w roku 2023 i 2024
- 8) możliwe zmiany redakcyjne w zasadach oceniania.

Język polski na poziomie rozszerzonym

1. Do decyzji pozostaje kwestia formatu arkusza. W *Informatorze* określone zostanie, czy arkusz będzie zawierał wyłącznie wypracowanie, czy również test (zgodnie z opisem w *Informatorze* z 2021 r.).
2. W przypadku wprowadzenia testu, za rozwiązanie zadań w nim zawartych będzie można uzyskać maksymalnie 10 pkt. Zadania testowe będą oparte albo na jednym dłuższym tekście, albo na 2–3 krótszych tekstach (przykłady zostaną zaprezentowane w *Informatorze*, jeżeli podjęta zostanie decyzja o wprowadzeniu testu jako elementu arkusza egzaminacyjnego).
3. Wypracowanie:
  - 1) dwa tematy wypracowania do wyboru przez zdającego
  - 2) jeżeli podjęta zostanie decyzja o wprowadzeniu testu jako elementu arkusza egzaminacyjnego, wówczas w obu tematach zdający będzie miał obowiązek odwołać się do wybranej (dowolnej) lektury obowiązkowej; w żadnym z dwóch poleceń nie będzie wskazana lektura obowiązkowa (nie będzie wskazany tytuł)
  - 3) jeżeli zachowana będzie formuła arkusza obowiązująca w latach 2023–2024, tj. wyłącznie wypracowanie, wówczas w jednym z tematów wskazana będzie lektura obowiązkowa (tytuł), do której zdający będzie miał obowiązek się odwołać; w drugim temacie będzie mógł odwołać się do wybranej (dowolnej) lektury obowiązkowej
  - 4) w latach 2025–2028 zdający będą mogli odwołać się w wypracowaniu (spełniając obowiązek odwołania się do lektury obowiązkowej) do wszystkich tekstów będących lekturami obowiązkowymi w podstawie programowej z 2018 r.; od roku 2029 – będą mogli odwoływać się wyłącznie do tekstów wskazanych jako lektury obowiązkowe w podstawie programowej z 2024 r. Lista lektur, do których zdający będzie mógł się odwołać, będzie

zamieszczona w *Informatorze* oraz w każdym arkuszu egzaminacyjnym (jak dotychczas)

- 5) zdający nie będzie miał obowiązku odwołania się do utworów z dwóch różnych epok literackich
- 6) forma wypowiedzi: bez zmian, tj. np. rozprawka, szkic krytyczny, esej, przemówienie, list otwarty, artykuł, pod warunkiem że będzie to wypowiedź argumentacyjna
- 7) minimalna liczba wyrazów w wypracowaniu: 400
- 8) w kryteriach 4a, 4b i 4c – dopuszczalna liczba błędów jak w roku 2023 i 2024
- 9) możliwe zmiany redakcyjne w zasadach oceniania.

Język polski – część ustna

1. Z listy zadań jawnych przeznaczonych na rok 2025 usunięte zostaną zadania dotyczące:
  - 1) lektur obowiązkowych dla szkół ponadpodstawowych (zakres podstawowy), które zostały wykreślone z podstawy programowej kształcenia ogólnego z 2018 r.
  - 2) lektur obowiązkowych z zakresu szkoły podstawowej.
2. Na liście jawnych zadań przeznaczonych na rok 2025 zostaną zweryfikowane zadania dotyczące lektur obowiązkowych, które w podstawie programowej z 2018 r. były wskazane jako teksty literackie do czytania w całości, natomiast w podstawie programowej z 2024 r. są wskazane jako teksty do czytania we fragmentach (lektury pozostaną na liście zadań jawnych, natomiast liczba zadań ich dotyczących zostanie zredukowana do 1–2 zadań).
3. Do niniejszego komunikatu załączam **projekt** komunikatu w sprawie listy zadań jawnych na rok 2025 (ostateczna wersja komunikatu zostanie ogłoszona po opublikowaniu nowelizacji rozporządzenia o egzaminie maturalnym w Dzienniku Ustaw).
4. Do 1 września 2024 r. zostanie ogłoszona lista zadań jawnych na lata 2026–2028, obejmujących lektury obowiązkowe z podstawy programowej z 2024 r.

Matematyka na poziomie podstawowym

1. Maksymalna liczba punktów do uzyskania za rozwiązanie zadań w arkuszu egzaminacyjnym: zgodna z *Informatorem* z 2021 r., tj. 50 punktów, w tym:
  - 1) maksymalna liczba punktów do uzyskania za rozwiązanie zadań zamkniętych: 25 punktów (liczba zadań: 20–25)
  - 2) maksymalna liczba punktów do uzyskania za rozwiązanie zadań otwartych: 25 punktów (liczba zadań: 7–14).
2. Pozostałe charakterystyki arkusza egzaminacyjnego: bez zmian (względem opisu w *Informatorze*).

Język obcy nowożytny na poziomie podstawowym

1. W części sprawdzającej rozumienie ze słuchu zadanie prawda – fałsz zostanie zastąpione zadaniem otwartym, zgodnie z opisem egzaminu w *Informatorze* z 2021 r.
2. W części sprawdzającej umiejętność tworzenia wypowiedzi pisemnej – zdający tworzy tekst w formie e-maila lub wpisu na blogu, o długości od 100 do 150 wyrazów.
3. Oczekiwany średni poziom biegłości językowej (zgodnie z podstawą programową z 2024 r.): B1 (B1+ w zakresie rozumienia tekstu).
4. Pozostałe charakterystyki arkusza egzaminacyjnego: bez zmian (względem opisu w *Informatorze*).

Język obcy nowożytny na poziomie rozszerzonym

1. Oczekiwany średni poziom biegłości językowej (zgodnie z podstawą programową z 2024 r.): B2 (B2+ w zakresie rozumienia tekstu).
2. Pozostałe charakterystyki arkusza egzaminacyjnego: bez zmian (względem opisu w *Informatorze*).

Język obcy nowożytny na poziomie dwujęzycznym

1. Oczekiwany średni poziom biegłości językowej (zgodnie z podstawą programową z 2024 r.): B2+ (C1 w zakresie rozumienia tekstu).
2. Pozostałe charakterystyki arkusza egzaminacyjnego: bez zmian (względem opisu w *Informatorze*).

Filozofia na poziomie rozszerzonym

1. Maksymalna liczba punktów do uzyskania za rozwiązanie zadań w arkuszu egzaminacyjnym: 50 punktów.
2. Pozostałe charakterystyki arkusza egzaminacyjnego: bez zmian (względem opisu w *Informatorze*).

Wiedza o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym

1. W roku szkolnym 2024/2025 zakres wiadomości i umiejętności sprawdzanych w zadaniach egzaminacyjnych został określony w *załączniku nr 3* do podstawy programowej (do pobrania w sekcji „Materiały” [tutaj](#)).
2. Od roku szkolnego 2025/2026 zakres wiadomości i umiejętności sprawdzanych w zadaniach egzaminacyjnych został określony w *załączniku nr 1* do podstawy programowej (do pobrania w sekcji „Materiały” [tutaj](#)).
3. Od roku szkolnego 2025/2026 w arkuszu egzaminacyjnym nie będzie sprawdzana umiejętność tworzenia pism procesowych (nie ma takiego wymagania w podstawie programowej). Maksymalna liczba punktów do uzyskania za rozwiązanie wszystkich zadań (od roku szkolnego 2025/2026): 50 punktów.

W zakresie **pozostałych przedmiotów egzaminu maturalnego** nie przewiduje się istotnych zmian względem formatu arkusza egzaminacyjnego stosowanego w latach 2023–2024 (z wyjątkiem ograniczenia zakresu merytorycznego do wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej z 2024 r.).

Materiały do przeprowadzenia tzw. egzaminów próbnych (egzaminu ósmoklasisty oraz egzaminu maturalnego)

W **grudniu 2024 r.** szkołom zostaną udostępnione materiały do przeprowadzenia testów diagnostycznych w zakresie przygotowania uczniów do:

- 1) egzaminu ósmoklasisty w 2025 r.
- 2) egzaminu maturalnego na poziomie podstawowym, rozszerzonym i dwujęzycznym w 2025 r.

Materiały te zostaną również wykorzystane do przeprowadzenia badania diagnostycznego na reprezentatywnych próbach ósmoklasistów oraz uczniów ostatnich klas liceum ogólnokształcącego i technikum. Wyniki tych badań wraz ze wskazówkami egzaminatorów dla zdających zostaną opublikowane na przełomie lutego i marca 2025 r.

dr Marcin Smolik
dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej

PROJEKT   PROJEKT   PROJEKT   PROJEKT

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Komunikat dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej z ..... 2024 r. w sprawie listy jawnych zadań w części ustnej egzaminu maturalnego z języka polskiego w roku 2025
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmiot:</i>	Język polski, część ustna
<i>Termin egzaminu:</i>	Termin główny – maj 2025 r. Termin dodatkowy – czerwiec 2025 r. Termin poprawkowy – sierpień 2025 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	..... 2024 r. Pierwsza wersja komunikatu została ogłoszona 1 września 2023 r. Zmiana następuje w związku z wejściem w życie przepisów § 59f rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 1 sierpnia 2022 r. w sprawie egzaminu maturalnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 302, z późn. zm.).

PROJEKT   PROJEKT   PROJEKT   PROJEKT

Na podstawie art. 9a ust. 2 pkt 10 lit. a tiret piąte ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty¹ oraz § 59f rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 1 sierpnia 2022 r. w sprawie egzaminu maturalnego² ogłaszam listę jawnych zadań w części ustnej egzaminu maturalnego z języka polskiego obowiązującą w roku 2025³.

Zadania jawne obowiązujące w części ustnej egzaminu maturalnego z języka polskiego w 2025 r.

Biblia (fragmenty)

1. Motyw cierpienia niezawinionego. Omów zagadnienie na podstawie znanych Ci fragmentów *Księgi Hioba*. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.
2. Człowiek wobec niestałości świata. Omów zagadnienie na podstawie znanych Ci fragmentów *Księgi Koheleta*. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.
3. Wizja końca świata. Omów zagadnienie na podstawie znanych Ci fragmentów *Apokalipsy św. Jana*. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Jan Parandowski, *Mitologia (cz. I Grecja)*

4. Poświęcenie się w imię wyższych wartości. Omów zagadnienie na podstawie *Mitologii (cz. I Grecja)* Jana Parandowskiego. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.
5. Problematyka winy i kary. Omów zagadnienie na podstawie *Mitologii (cz. I Grecja)* Jana Parandowskiego. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.
6. Miłość silniejsza niż śmierć. Omów zagadnienie na podstawie *Mitologii (cz. I Grecja)* Jana Parandowskiego. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Homer, *Iliada* (fragmenty)

7. Heroizm jako postawa człowieka w zmaganiu się z losem. Omów zagadnienie na podstawie znanych Ci fragmentów *Iliady* Homera. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

¹ [Dz.U. z 2024 r. poz. 750, z późn. zm.](#)

² [Dz.U. z 2024 r. poz. 302, z późn. zm.](#)

³ Szczegółowy opis części ustnej egzaminu maturalnego z języka polskiego od roku szkolnego 2024/2025 jest dostępny w *Informatorze o egzaminie maturalnym z języka polskiego jako przedmiotu obowiązkowego od roku szkolnego 2024/2025*, zamieszczonym na stronie internetowej CKE. Niniejsza lista zadań jawnych określa **wyłącznie** zakres wiadomości i umiejętności sprawdzanych w pierwszym zadaniu w zestawie egzaminacyjnym, który zdający będzie losował podczas części ustnej egzaminu maturalnego z języka polskiego w 2025 r. Niniejsza lista **nie wyczerpuje jednak** tematyki omawianej w zakresie każdej z lektur obowiązkowych. Ta lista **nie stanowi również** wytycznych dla nauczycieli określających wyłączną tematykę, która powinna być poruszana podczas zajęć. Znajomość problematyki lektur obowiązkowych sprawdzana będzie również w części pisemnej egzaminu maturalnego z języka polskiego, także w zakresie, którego nie obejmuje niniejszy *Komunikat*.

Sofokles, *Antygona*

8. Konflikt racji moralnych. Omów zagadnienie na podstawie *Antygony* Sofoklesa. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.
9. Człowiek wobec przeznaczenia. Omów zagadnienie na podstawie *Antygony* Sofoklesa. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Rozmowa Mistrza Polikarpa ze Śmiercią (fragmenty)

10. Motyw tańca śmierci. Omów zagadnienie na podstawie znanych Ci fragmentów *Rozmowy Mistrza Polikarpa ze Śmiercią*. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Pieśń o Rolandzie (fragmenty)

11. Średniowieczny etos rycerski. Omów zagadnienie na podstawie znanych Ci fragmentów *Pieśni o Rolandzie*. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

William Szekspir, *Makbet*

12. Moralna odpowiedzialność za czyny. Omów zagadnienie na podstawie *Makbeta* Williama Szekspira. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.
13. Czy człowiek decyduje o własnym losie? Omów zagadnienie na podstawie *Makbeta* Williama Szekspira. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.
14. Jaki wpływ na człowieka ma sprawowanie przez niego władzy? Omów zagadnienie na podstawie *Makbeta* Williama Szekspira. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Molier, *Skąpiec*

15. Czy dobra materialne czynią człowieka szczęśliwym? Omów zagadnienie na podstawie *Skąpca* Moliera. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.
16. Przyczyny nieporozumień między rodzicami a dziećmi. Omów zagadnienie na podstawie *Skąpca* Moliera. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Ignacy Krasicki, wybrana **satyra**

17. Wady ludzkie w krzywym zwierciadle satyry. Omów zagadnienie na podstawie znanej Ci satyry Ignacego Krasickiego. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Adam Mickiewicz, *Romantyczność* oraz wybrane ballady

18. Świat ducha a świat rozumu. Omów zagadnienie na podstawie *Romantyczności* Adama Mickiewicza. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.
19. Jakie znaczenie dla człowieka ma przyroda? Omów zagadnienie na podstawie znanych Ci ballad Adama Mickiewicza. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Adam Mickiewicz, *Dziady* część III

20. Losy młodzieży polskiej pod zaborami. Omów zagadnienie na podstawie *Dziadów* części III Adama Mickiewicza. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.
21. Mesjanizm jako romantyczna idea poświęcenia. Omów zagadnienie na podstawie *Dziadów* części III Adama Mickiewicza. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.
22. Postawy społeczeństwa polskiego wobec zaborcy. Omów zagadnienie na podstawie *Dziadów* części III Adama Mickiewicza. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.
23. Różne postawy człowieka wobec Boga. Omów zagadnienie na podstawie *Dziadów* części III Adama Mickiewicza. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.
24. Jakie prawdy o człowieku ujawniają jego sny albo widzenia? Omów zagadnienie na podstawie *Dziadów* części III Adama Mickiewicza. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.
25. W jakim celu twórca nawiązuje do motywów biblijnych? Omów zagadnienie na podstawie *Dziadów* części III Adama Mickiewicza. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Bolesław Prus, *Lalka*

26. Miłość – siła destrukcyjna czy motywująca do działania? Omów zagadnienie na podstawie *Lalki* Bolesława Prusa. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.
27. Różne oblicza przyjaźni. Omów zagadnienie na podstawie *Lalki* Bolesława Prusa. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.
28. Praca jako pasja człowieka. Omów zagadnienie na podstawie *Lalki* Bolesława Prusa. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.
29. Jaką rolę w relacjach międzyludzkich odgrywają majątek i pochodzenie? Omów zagadnienie na podstawie *Lalki* Bolesława Prusa. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.
30. Konfrontacja marzeń z rzeczywistością. Omów zagadnienie na podstawie *Lalki* Bolesława Prusa. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.
31. Jakie cechy charakteru ułatwiają człowiekowi osiągnięcie celu? Omów zagadnienie na podstawie *Lalki* Bolesława Prusa. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.
32. Miasto – przestrzeń przyjazna czy wroga człowiekowi? Omów zagadnienie na podstawie *Lalki* Bolesława Prusa. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Henryk Sienkiewicz, **Potop** (fragmenty)

33. Postawy odwagi i tchórzostwa. Omów zagadnienie na podstawie znanych Ci fragmentów *Potopu* Henryka Sienkiewicza. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Fiodor Dostojewski, **Zbrodnia i kara**

34. Walka człowieka ze swoimi słabościami. Omów zagadnienie na podstawie *Zbrodni i kary* Fiodora Dostojewskiego. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.
35. Motyw winy i kary. Omów zagadnienie na podstawie *Zbrodni i kary* Fiodora Dostojewskiego. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.
36. Ile człowiek jest gotów poświęcić dla innych? Omów zagadnienie na podstawie *Zbrodni i kary* Fiodora Dostojewskiego. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.
37. Co może determinować ludzkie postępowanie? Omów zagadnienie na podstawie *Zbrodni i kary* Fiodora Dostojewskiego. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Stanisław Wyspiański, **Wesele**

38. Co utrudnia porozumienie między przedstawicielami różnych grup społecznych? Omów zagadnienie na podstawie *Wesela* Stanisława Wyspiańskiego. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.
39. Rola chłopów i inteligencji w sprawie niepodległościowej. Omów zagadnienie na podstawie *Wesela* Stanisława Wyspiańskiego. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.
40. Sen o Polsce czy sąd nad Polską? Omów zagadnienie na podstawie *Wesela* Stanisława Wyspiańskiego. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.
41. Symboliczne znaczenie widm i zjaw. Omów zagadnienie na podstawie *Wesela* Stanisława Wyspiańskiego. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.
42. Motyw tańca. Omów zagadnienie na podstawie *Wesela* Stanisława Wyspiańskiego. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Władysław Stanisław Reymont, **Chłopi** (fragmenty)

43. Obyczaj i tradycja w życiu społeczeństwa. Omów zagadnienie na podstawie znanych Ci fragmentów *Chłopów* Władysława Stanisława Reymonta. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Stefan Żeromski, *Przedwiośnie*

44. Jakie znaczenie ma tytuł dla odczytania sensu utworu? Omów zagadnienie na podstawie *Przedwiośnia* Stefana Żeromskiego. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.
45. Wojna i rewolucja jako źródła doświadczeń człowieka. Omów zagadnienie na podstawie *Przedwiośnia* Stefana Żeromskiego. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.
46. Różne wizje odbudowy Polski po odzyskaniu niepodległości. Omów zagadnienie na podstawie *Przedwiośnia* Stefana Żeromskiego. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.
47. Młodość jako czas kształtowania własnej tożsamości. Omów zagadnienie na podstawie *Przedwiośnia* Stefana Żeromskiego. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Witold Gombrowicz, *Ferdydurke* (fragmenty)

48. Groteskowy obraz świata. Omów zagadnienie na podstawie znanych Ci fragmentów *Ferdydurke* Witolda Gombrowicza. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.
49. Człowiek wobec presji otoczenia. Omów zagadnienie na podstawie znanych Ci fragmentów *Ferdydurke* Witolda Gombrowicza. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Tadeusz Borowski, *Proszę państwa do gazu*

50. „Człowiek zlagrowany” jako ofiara zbrodniczego systemu. Omów zagadnienie na podstawie utworu *Proszę państwa do gazu* Tadeusza Borowskiego. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Gustaw Herling-Grudziński, *Inny świat* (fragmenty)

51. Jakie znaczenie ma tytuł dla odczytania sensu utworu? Omów zagadnienie na podstawie znanych Ci fragmentów *Innego świata* Gustawa Herlinga-Grudzińskiego. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.
52. Konsekwencje zniewolenia człowieka. Omów zagadnienie na podstawie znanych Ci fragmentów *Innego świata* Gustawa Herlinga-Grudzińskiego. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Hanna Krall, *Zdążyć przed Panem Bogiem*

53. Czy możliwe jest zachowanie godności w skrajnych sytuacjach? Omów zagadnienie na podstawie *Zdążyć przed Panem Bogiem* Hanny Krall. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.
54. Zagłada z perspektywy świadka i uczestnika wydarzeń w getcie. Omów zagadnienie na podstawie *Zdążyć przed Panem Bogiem* Hanny Krall. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Albert Camus, *Dżuma*

55. Co skłania człowieka do poświęceń? Omów zagadnienie na podstawie *Dżumy* Alberta Camusa. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.
56. Człowiek wobec cierpienia i śmierci. Omów zagadnienie na podstawie *Dżumy* Alberta Camusa. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.
57. Czy możliwa jest przyjaźń w sytuacjach skrajnych? Omów zagadnienie na podstawie *Dżumy* Alberta Camusa. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

George Orwell, *Rok 1984*

58. Relacje międzyludzkie w rzeczywistości państwa totalitarnego. Omów zagadnienie na podstawie utworu *Rok 1984* George'a Orwella. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.
59. Jak zachować wolność w państwie totalitarnym? Omów zagadnienie na podstawie utworu *Rok 1984* George'a Orwella. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.
60. Znaczenie propagandy w państwie totalitarnym. Omów zagadnienie na podstawie utworu *Rok 1984* George'a Orwella. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.
61. Nowomowa jako sposób na ograniczenie wolności człowieka. Omów zagadnienie na podstawie utworu *Rok 1984* George'a Orwella. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Sławomir Mrożek, *Tanga*

62. Bunt przeciwko porządkowi społecznemu. Omów zagadnienie na podstawie *Tanga* Sławomira Mrożka. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.
63. Problem upadku wartości. Omów zagadnienie na podstawie *Tanga* Sławomira Mrożka. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.
64. Normy społeczne – ograniczają człowieka czy porządkują życie? Omów zagadnienie na podstawie *Tanga* Sławomira Mrożka. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Marek Nowakowski, *Góra „Edek”*

65. W jakim celu autor nawiązuje w swoim tekście do innego tekstu? Omów zagadnienie na podstawie utworu *Góra „Edek”* Marka Nowakowskiego. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Andrzej Stasiuk, *Miejsce*

66. Jaką wartość dla człowieka ma pamięć o przeszłości? Omów zagadnienie na podstawie *Miejsca* Andrzeja Stasiuka. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Olga Tokarczuk, **Profesor Andrews w Warszawie**

67. Stan wojenny z perspektywy obcokrajowca. Omów zagadnienie na podstawie utworu *Profesor Andrews w Warszawie* Olgi Tokarczuk. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

Ryszard Kapuściński, **Podróże z Herodotem** (fragmenty)

68. Czym dla człowieka może być podróżowanie? Omów zagadnienie na podstawie znanych Ci fragmentów *Podróży z Herodotem* Ryszarda Kapuścińskiego. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.